

ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΟΔΟΣ – ΜΙΚΡΟΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΟΓΟΣ**Μ α κ ρ ο π ε ρ ί ο δ ο ς λ ό γ ο ς**

Ο μακροπερίοδος λόγος προσδίδει σοβαρότητα και επισημότητα στο ύφος του συγγραφέα. Για να τον χρησιμοποιήσει κάποιος απαιτείται άριστη γνώση της γλώσσας, γιατί διαφορετικά ενδέχεται να δημιουργηθούν νοητικά χάσματα και ασάφειες. Είναι λόγος, σύνθετος.

Ο σημερινός άνθρωπος, και ιδιαίτερα ο αδιάπλαστος άνθρωπος, βρίσκεται κάτω από μια ψυχολογική πίεση που προκαλεί το με χίλιους δυο τρόπους και από χίλια δύο κανάλια προβαλλόμενο όραμα της καταναλωτικής ευτυχίας, με αποτέλεσμα ο άνθρωπος να μαθαίνει να ψάχνει γύρω του και όχι μέσα του, για να βρει λόγο της ύπαρξης και το νόημα της ζωής του.

Μ ι κ ρ ο π ε ρ ί ο δ ο ς λ ό γ ο ς

Ο μικροπερίοδος λόγος προσδίδει αμεσότητα, οικειότητα και προφορικότητα στο ύφος του συγγραφέα. Δηλώνει αυθορμητισμό και είναι λόγος γοργός και κοφτός, με αποτέλεσμα να αποδίδει το μήνυμα με σαφήνεια, παραστατικότητα και ζωντάνια.

Η προστασία των παιδιών είναι ευθύνη όλων μας. Οφείλουμε να αλλάξουμε το σχολείο. Να μειώσουμε τα φαινόμενα βίας στο σχολείο. Να οπλίσουμε τα παιδιά που με γνώσεις,

Να επιφέρετε τις απαιτούμενες τροποποιήσεις στο απόσπασμα που ακολουθεί, ώστε να γίνει ο λόγος μακροπερίοδος και να καταγράψετε την υφολογική διαφορά που επήλθε με τη νέα μορφή.

Το επάγγελμα είναι συνάρτηση της κοινωνικότητας. Η κοινωνικότητα μια ειδική ανθρώπινη διάσταση. Η κοινωνία δεν υπάρχει στο ζωικό βασίλειο. Μόνο με το ανθρώπινο γένος εμφανίζεται και ευδοκιμεί η συλλογική ζωή που ονομάζουμε κοινωνία.

Σε ποιο κειμενικό είδος ανήκει το απόσπασμα που ακολουθεί και ποια αναγκαιότητα επιβάλλει τη χρήση μικρού παιδιού του λόγου και η παρατακτική σύνδεση σε αυτό;

Ψωνίστε με βάση την πρόληψη και διατήρηση της υγείας σας. Προετοιμάστε νωρίτερα υγιεινά σνακ. Προσπαθήστε να ετοιμάσετε μόνοι ένα ισορροπημένο διαιτολόγιο. Τρώτε μια φορά την εβδομάδα κρέας, ψάρι και τις υπόλοιπες μέρες όσπρια λαχανικά. Μην ξεχνάτε την σωστή ενυδάτωση. Πίνετε νερό, αλλά και για ποικιλία δοκιμάστε διάφορα αφεψήματα.

ΕΥΘΥΣ ΚΑΙ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τα λόγια κάποιου μπορούμε να τα ακούσουμε με δύο τρόπους: άμεσα ή έμμεσα.

Ε υ θ ύ ς λ ό γ ο ς

Ακούμε απευθείας τα λόγια από το πρόσωπο που μιλάει, είναι λόγος άμεσος.

Με τη χρήση ευθέος λόγου το μήνυμα μεταφέρεται άμεσα. Ο λόγος αποκτά ζωντάνια, το ύφος καθίσταται οικείο. Επιπλέον κερδίζει σε αξιοπιστία, αφού δεν υπάρχει η παρεμβολή άλλου προσώπου.

«Για εμάς τους Έλληνες, το να προσελκύουμε τουρίστες δεν είναι μόνο θέμα οικονομικό».

Π λ ά γ ι ο ς λ ό γ ο ς

Δεν ακούμε απευθείας τα λόγια από το πρόσωπο που μιλάει, αλλά μας τα μεταφέρει κάποιο άλλο πρόσωπο. Είναι λόγος έμμεσος.

Με τη χρήση του πλαγίου λόγου το ύφος καθίσταται τυπικό, σοβαρό και επίσημο.

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας δήλωσε ότι για τους Έλληνες η προσέλκυση τουριστών δεν είναι μόνο θέμα οικονομικό.

Στα παραδείγματα που ακολουθούν να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο. Τι κερδίζει και τι χάνει το κείμενο με την αλλαγή αυτή ως προς την πειστικότητα του;

«Τι τα θέλω εγώ τα γράμματα», αναρωτιόταν πολλές φορές στη ζωή του.

«Πόσες ώρες πρέπει να διαβάζω;» απορούν συχνά οι μαθητές.

Το Υπουργείο απάντησε: «Δεν θα υπάρξει παράταση του σχολικού έτους».

«Να βάζετε υψηλούς στόχους και μην τα παρατάτε με την πρώτη ατυχία» παρακίνησε τους μαθητές του ο δάσκαλος.

Στα παραδείγματα που ακολουθούν να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ. Πώς διαμορφώνεται το επικοινωνιακό αποτέλεσμα από αυτή τη μετατροπή;

Ο διευθυντής απόρησε γιατί είχε τόση ησυχία στο σχολείο.

Οι έλληνες υπουργοί υποστηρίζουν ότι έχουν να αντιμετωπίσουν πολλαπλές κρίσεις.

Τον ενθάρρυνε να διεκδικήσει αύξηση από τον διευθυντή του.

Τον παρακάλεσε ευγενικά να περάσει έξω από την αίθουσα.

ΛΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ, ΕΙΔΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Λ α ῖ κ έ ς λ έ ξ ε ι ς

Χρησιμοποιούνται κυρίως στον προφορικό λόγο. Θεωρούνται λέξεις της πιάτσας ή του περιθωρίου. Συγκαταλέγονται στο λεξιλόγιο των νέων και των εφήβων ή είναι συνθηματικές λέξεις διαφόρων κοινωνικών ομάδων και έχουν το χαρακτηριστικό της οικειότητας.

Μικρός με το όνομα Μάκης έχει ξεχάσει το μικρόφωνό του ανοιχτό. Άκουγε τη μαμά του να του λέει: «Σουπίτσα έφτιαξα για το αγοράκι μου. Φα' τη τώρα πριν κρυώσει, κανακάρη μου». Το πάτημά μου στο mute ήταν αστραπιαίο, να προλάβω πριν αρχίσει το ρούφηγμα της σούπας. Ουφ πρόλαβα στο τσακ.

Προθετικότητα

Στα γραπτά κείμενα αξιοποιούνται από τον συγγραφέα για να καταστήσει το μήνυμα πιο εύληπτο και να προσεγγίσει συναισθηματικά τον αναγνώστη, αφού η χρήση τους διαμορφώνει ύφος οικείο και άμεσο.

Λ ό γ ι ε ς λ έ ξ ε ι ς

Ανήκουν σε παλαιότερες μορφές της γλώσσας. Χρησιμοποιούνται από ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, λόγιους και πανεπιστημιακούς κτλ. Εξυπηρετούν στην απόδοση σύνθετων νοημάτων, στην αντικειμενική προσέγγιση ενός θέματος. Για αυτό τις συναντάμε, συνήθως, σε αποδεικτικά δοκίμια και κείμενα επιστημονικού χαρακτήρα.

Τα πράγματα στην παιδεία μας βρίσκονται επί ξυρού ακμής. Δεν είναι πια καιρός για επενδύσεις και επικρίσεις. Πρέπει να υπάρξουν συστηματικές, δεσμευτικές προτάσεις για συγκεκριμένα έργα και πράξεις. Μέσα από τον διάλογο. Όλοι κρινόμαστε και πρώτος ο γράφων, που φύσει και θέσει θα μπορούσε να είχε αρκεστεί στη θαλπωρή των λέξεων!

Προθετικότητα

Με τη χρήση τους ο συγγραφέας επιδιώκει να προσδώσει επισημότητα και κύρος στα λεγόμενά του, να καταστήσει το ύφος σοβαρό και τυπικό.

Κ α θ η μ ε ρ ι ν έ ς λ έ ξ ε ι ς

Χρησιμοποιούνται σε απλά κείμενα, αξιοποιούνται κυρίως στο πλαίσιο του προφορικού λόγου.

Ναι, τα ζώα, με τα οποία συνυπήρξα, άλλαξαν τον τρόπο που προσεγγίζω τα πράγματα. Στο οικογενειακό μου περιβάλλον ένιωθα πως οι περισσότεροι δεν καταλάβαιναν και αισθανόμουν διαφορετικός – ένας μικρός

επαναστάτης. Τα ζώα μου έδωσαν την κατανόηση που αποζητούσα και μου έδειξαν το δρόμο. Με έμαθαν να ακολουθώ τη διαίσθησή μου, κάτι που εν τέλει αποδείχθηκε καλό.

Προθετικότητα

Δημιουργούν απλό προφορικό ύφος και καθιστούν σαφή και εύκολη την επικοινωνία.

Ειδικό λεξιλόγιο

Συνιστά μια γλωσσική ποικιλία που αξιοποιείται από επαγγελματικές – επιστημονικές ομάδες για να υπηρετήσει τις επαγγελματικές τους ανάγκες. Διαμορφώνουν, δηλαδή, με τροποποιήσεις που φέρνουν στην εθνική γλώσσα το δικό τους λεξιλόγιο που χαρακτηρίζεται από ειδικές εκφράσεις. Οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν είτε τη χρήση ειδικών όρων που απαντούν στο συγκεκριμένο επάγγελμα ή επιστήμη είτε τη χρήση καθημερινών λέξεων που λαμβάνουν στο πλαίσιο της ομάδας ιδιαίτερο σημασιολογικό φορτίο.

Πώς χρησιμοποιείται η λέξη γλώσσα από έναν φυλόλογο από έναν ψαρά, από έναν γιατρό;

Προθετικότητα

Με τη χρήση του ειδικού λεξιλογίου, ο συγγραφέας επιδιώκει να ενημερώσει το αναγνωστικό κοινό για ένα εξειδικευμένο θέμα, να το εξηγήσει και να το αναλύσει, αξιοποιώντας λέξεις που αφορούν το συγκεκριμένο επαγγελματικό – επιστημονικό κλάδο. Επίσης, πείθει για την ορθότητα των απόψεών του και προσδίδει κύρος και αξιοπιστία στις θέσεις που υποστηρίζει.

Στο κείμενο που ακολουθεί ο συντάκτης επιθυμεί να προσδώσει επισημότητα στα λεγόμενά του και να καταστήσει το ύφος του σοβαρό. Πώς συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου το λεξιλόγιο; Να δώσετε χαρακτηριστικά παραδείγματα και να επιβεβαιώσετε την απάντησή σας.

Για όσους διασώζουν κριτική σκέψη και οξυδερκή ευαισθησία, γίνεται φανερό η συντελούμενη, σε διεθνή κλίμακα, αλλαγή πολιτισμικού «παραδείγματος». Ο Καβάφης θα έλεγε: «ανεπαισθήτως». Και θα εξηγούσε: «Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ».

Σε ποια ειδική κατηγορία θα ενέτασσε μια εφημερίδα το απόσπασμα που ακολουθεί. Να γράψετε 5 λέξεις που αποτελούν ειδικό λεξιλόγιο της κατηγορίας αυτής. Να χρησιμοποιήσετε τρεις από αυτές με διαφορετική σημασία σε προτάσεις.

Κατά την εκτίμησή μας, η ύφεση περιορίστηκε κατά τουλάχιστον 6% μέσω της κρατικής παρέμβασης το 2020, έναντι δυνητικής συρρίκνωσης του ελληνικού ΑΕΠ μεγαλύτερη στο 14% αν δεν υπήρχαν τα κρατικά μέτρα. Η στήριξη στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της επιστρεπτέας προκαταβολής, ήταν ιδιαιτέρως αποτελεσματική. Είναι αξιοσημείωτο ότι η απασχόληση μειώθηκε κατά περίπου 1% σε ετήσια βάση το 2020 και η συνολική αμοιβή της εργασίας κατά 0,8%, επιδόσεις που κατατάσσονται μεταξύ των καλύτερων στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε μια τόσο δύσκολη περίοδο.